

Of Beards and Men: A Portrait of Man is een fotoboek dat draait om mannen met baarden. Fotograaf Joseph D.R. OLeary begon zijn project begin 2012 en inmiddels zette hij 130 mannen voor zijn camera, van piepjong tot stokoud, allemaal met een baard. Het boek komt deze maand uit en is te bestellen via www.ofbeardsandmen.com

rouwheid – die de baardenhype kenmerkt – lijkt een paradox. Maar het gepluk aan baarden is geen metroseksuele ijdeltuiterij, maar 'n haast fallische onderstreping van het man-zijn. Wat is er immers mannelijker dan een baard?

STRAIGHT ACTING

De nicherige Raoul Silva delft in de laatste Bond-film het onder-spit, maar wel nadat de volgende dialoog heeft plaatsgevonden. Wanneer Silva James Bond heeft gevangengenomen en de knoopjes van zijn overhemd hitsig openmaakt met de woorden “*Well, first time for everything, yes?*” antwoordt Bond rustig: “*What makes you think this is my first time?*”

Agent 007 slaat hiermee de *zeitgeist*-spijker op z'n kop. Anno 2013 is homofobie volslagen *faux pas*, ook voor de echte man. Sterker nog, Arie Boomsma en James Franco leren ons dat een

beetje fatsoenlijke vent een *straight ally* is en een beetje seksueel geëxperimenteer maakt James Bond geen minder man. Sterker nog: inmiddels kun je zelfs als homoseksueel een echte held zijn. Homo's worden nu ook als echte mannen gezien, maar er moet wel aan een voorwaarde worden voldaan: ze moeten mannelijk zijn, en hiermee is de boodschap van acceptatie behoorlijk bedrieglijk. *Skyfall* leert ons dat homoseksualiteit oké is, nicherigheid niet. Menig homo voldoet graag aan dit criterium: *straight acting* en *no handbag* vliegen je op datingsites om de oren; oogpotlood maakt plaats voor de baard, in het echte leven en in de wereld van catwalk en media.

TOEKOMST

Baarden zijn hyper-mannelijke symbolen die niet alleen het verschil met vrouwen uitbeelden, maar vooral de uniformiteit en eendracht van het mannelijk front. De baard als militair pantser: nu eens niet tegen elkaar, maar juist tegen alles en iedereen die die eenheid aantast. Als onderdeel van deze oorlogsstrategie wordt er verwezen naar de geschiedenis, waarin de baard symbool is van het glorieus nationale verleden waarin Jan, Piet, Joris en Corneel broederlijk en met verve de hoofdrol speelden (een periode waar lang niet iedereen blij van wordt). Zoals *Skyfall* laat zien, is dat geïdealiseerde verleden cruciaal voor de toekomst. In een campagne van de ING uit 2012 kijkt een stoere Hollandse man met baard optimistisch en daadkrachtig de camera in, terwijl hij verhuisdozen zijn nieuwe huis (een ouderwets huis in de provincie) binnendraagt. Buiten kondigt de opkomende zon hoopvol een nieuwe dag aan. De baard als Frygische vrijheidsmuts, het teken van ambitieuze zonen die de macht grijpen. Omdat de zonen staan te popelen te heersen en omdat het matriarchale *ancien regime* (zoals dat van M) gefaald zou hebben. Daarom was Beatrix' abdicatie ter behoeve van haar zoon ten tijde van de recessie een geniale zet. En niet voor niets had de campagne *Zonder baard, geen koning*, waarin de nieuwe koning werd opgeroepen een baard te laten groeien, meer dan de 70.000 likes.

LIEFDEVOL

Maar de baard is niet alleen maar een symbool voor conservatisme en angst voor het onbekende. Wat te denken van de baard van de imam waar we niet bang voor willen en hoeven te zijn? Of de baard die je doet denken aan die van je vader in de jaren zeventig, de man die je veiligheid bood in een tijd van flower power en grenzeloos optimisme? Of de baard van John Lennon, die zich een rechtsvaardigere wereld voorstelde? Ze zijn weer terug met de baarden van de hipsters en intellectuelen in deze tijd, die – in contrast met Don Draper, Wilders en bankiers met hun blote billen-wangetjes – nieuwe en eerlijkere manieren ontdekken om de wereld te verbeteren.

Ieder zijn eigen waarheid.

Ik hou van baarden omdat ze een *tribal* bindmiddel zijn tussen alle mannen. Een geheim teken van solidariteit. Een vrijbrief voor mannen om zich mooi te maken, omdat het eindelijk mag – voor zichzelf en... voor elkaar. De baard als vehikel voor oprechte *bromance* en voor liefdevol geflirt tussen mannen: hetero's en homo's. Want tijdens een goede baardflirt lijken de grenzen tussen de verschillende seksuele identiteiten heel even weg te zijn. ◀

KAPSALON SAIDI, JAVASTRAAT 69, AMSTERDAM, +31 (0)20 692 0818